

„Soča“ izhaja vsak četrtek in velja s pošto prejemana ali v Gorici na dom pošiljana:

Vse leto 1. 4.50
Pol leta . . . . . „ 2.30
Četrt leta . . . . . „ 1.20

Pri oznanilih in ravno takopri „poslanicah“ se plačuje za navadno tristopno vrsto:

8 kr., če se tiska 1 krat
7 „ „ „ 2 krat
6 „ „ „ 3 krat
Za večerke po prostoru.

SOČA

Glasiloslovenskega političnega društva goriškega za brambo narodnih pravic.

Posamezne številke se dobivajo po 10 soldov v Gorici pri Paternolliju; v Trstu v tobakarnicah „Via del Belvedere 179“ in „Via della caserma 60“

Naročnina in dopisi naj se blagovoljno pošiljajo pod naslovom: Uredništvo oziroma upravništvo v Paternolljevi tiskarni v Gorici. — Rokopisi se ne vračajo; dopisi naj se blagovoljno frankujejo. — Delalcem in drugim nepremožnim se naročnina zniža, ako se oglase pri uredništvu.

Deželni zbor goriški.

5. s e j a d n e s e p t. Nove peticije se izročé dočenemu odseku.

Dottori interpellirajo vlado, ali misli ostati pri svojih naredbah glede združenja deželnega šolskega svetovstva pri namestništvu sedeži v Trstu, in zakaj se nij odgovorila na pritožbo, katero je podal dež. odbor ministerstvu za uk vsled dotične resolucije v zadnji zborovi seji?

Vladni zastopnik hoče predložiti interpellacijo v. lesl. vladi.

Na interpellacijo, katero so podali Dottori in tovariši v dragi seji, odgovoril je vladni zastopnik, da je e. k. namestništvo predložilo načrt postave zastran nekaterih preuredb v šolskih postavah od 6. maja in 10. mareja 1870 št. 30 in 18 ministerstvu za uk, kateremu je tudi poročalo o interpellaciji.

Dr. Lavrič prosi besede in bere sledečo interpellacijo:

Visoki e. k. vladi!

Po §. 5 postave 23. maja 1873 št. 121 drž. zak. ima občinski glavar z dvema starešinama vsako leto napraviti imenik tistih mož, ki so po postavi klicani za porotnike, in mora pri vsakem pristavititi, katerega domača jezika razume in katerega navadno govori.

Vsled §. 9. ima okrajni glavar v deželah, v kojih več jezikov govore, kadar predloži prvotne imenike predsedniku deželne sodnije, v njih zaznamovati tiste može, ki so zraven drugih lastnostij tudi gledé znanosti jezikov zmožni porotnikovati.

Iz tega in iz §. 14. te postave, ki ukazuje, da se ima sestaviti le en glavni imenik porotnikov, sledi, da smejo v takih kronovinah porotniki biti le taki može, kateri govorijo en deželni in saj dobro razumejo tudi drugi deželni jezik.

To in le to se vjema z duhom te postave, z namenom porotnih sodnij, ter se popolnoma strinja s §. 19. drž. osnovnih postav, in z drugimi narodom saj po načelu pravičnimi postavami.

Ali takih porotnikov je malo na Goriškem. Slovencev je sicer nekaj, ki italijansko dobro razumejo in govorijo; kaj malo pa je Italijanov, kateri zadosti razumejo slovenski jezik.

Da se iz zadrege spravi v §. 11. te postave omenjena komisija, nij ona pri Italijanih dosti gledala na to, ali znajo slovenski ali ne; izmej Slovencev pa je vzela le take, ki razumejo dobro italijansko. Ker jo in mora vsled tega pri glavnih obravnah zmitom velika večina porotnikov biti italijanska, rabi sodnija tolmača, če ima pred seboj zatožena slovenskega rodu, in državni pravdnik in zagovornik govorita le italijansko.

Tako obravnavanje kazenskih pravnih pa greši zoper namen porotnih sodnij, katerih bistvo je v tem, da sodi ljudstvo in tisto ljudstvo, mej katerim se je hudo dejstvo dogladno; zato se godi, da sodijo večidel sorodniki sorojaka. Pri nas je pa Slovencev odtegnen svojim kompetentnim porotnikom, in podvržen je drugim, ki ga celo ne umejo, akopram tirjate tudi pametno pravosodje in državna vez, da neposredno razumè domači sodnik, zlasti porotnik domačega zatožena pa pričó.

Tako obravnavanje je dalje nepotrebna in velika potrata časa, je pretežavna naloga tolmaču, ki ima hipoma prestavljati iz enega jezika v drugi, ter žali nas Slovence, ki smo velika večina v deželi, vrh vsega je to nepostavno in uzrok ničnosti.

Vsem tem nerednostim in tej krivici se da lahko v okom priti, če se napravita dva glavna imenika slovenskih in italijanskih porotnikov, to bi bilo toliko lože, ker je pri dotičnih sodnijah vseh stopinj mnogo sodnijskih uradnikov, ki so slovenskega jezika zmožni. Tudi zagovornikov ne bo premalo, če se pokličejo vse tiste osebe, katere našteva §. 39. kazenskega postopnika. Na podlagi tega prašamo podpisani visoko vlado, ali hoče storiti, kar je treba, da se pri okrožni sodniji v Gorici vpelje poseben in primeren imenik porotnikov za slovenske zatožence.

V Gorici dné 10. septembra 1874.

Podpisani: Dr. Lavrič, Polaj, dr. Žigon, dr. Abram, Crne, Pagliaruzzi, Faganel.

Tudi to interpellacijo obljubi vladni komisar poslati visoki vladi.

Po prestopu na dnevni red razlaga poslanec Ritter svoj v zadnji seji napovedani predlog, da bi se namreč naročilo deželnemu odboru, naj si prizadene kolikor mogoče, da izprosi izvršitev Rudolfove železnice po predelski strani.

Predlog je soglasno sprejet.

O drugi točki dnevnega reda poročá dr. Deperis

v imenu pravnega odseka o vladnem načrtu postavu zastran divjačine, ki se brez ugovora zavrne.

O tretjem predmetu se potrdijo računski sklepi glavnega zaloga za uboge, zaloga dež. gluhomence, stipendijskega zaloga, deželno-občinskega zaloga, gospinskega zaloga in račun položenega in tujega denara za leto 1873.

Četrta točka obsoga poročila peticijskega odseka: Antonu Fornazarič-u iz Gorice, kateri se je izšolal na dež. kmetijski šoli v Gorici, dovoli zbor zraven stipendija 250 gld. še 50 gld. podpore, da se poda na e. k. gozdarsko akademijo v Mariabrunn.

Orglarju gradiške farne cerkve se dovoli, da sme dobiti isto ustanovljeno plačo iz deželnega zaloga, katero je dobival njegov prednik.

Občinskemu obhodu v Medaji Francetu Dibarbori se zavrne prošnja za nagrado.

Dunajskemu studentovskemu društvu za podporo bolnih visokošolcev je dovoljena podpora 50 gld.; enaki podpori ste dovoljeni društvu italijanskih visokošolcev na Dunaji in podpornemu društvu italijanskih visokošolcev v Gradcu.

Deželni gluhomenci v Gorici se dovoli, da sme vpeljati plinovo svečavo v zavod. Ta predlog je spodbijal poslanec dr. Deperis iz zdravstvenih ozirów-a dr. Maurovich in poročevalec Dottori sta ga zagovarjala.

Ker se imajo razpravljati v tajni seji personalne zadeve, sklene glavar javno sejo in napove prihodnjo za jutre ob 11. uri predpoludne.

Postava o zemljiških knjigah.

(Dalje.)

§. 14. Pod nadzorom predsednika okrožne sodnije v Gorici, oziroma deželne sodnije v Trstu ali sodnijskih uradnikov od nju za to postavljenih imajo zemljiške knjige napravljati okrajni sodniki, ne izvzemši načelnika mestno-odredjene okrajne sodnije v Gorici, ali njihov namestniki. Kot namestniki okrajnih sodnikov se smejo postaviti samo taki sodnijski uradniki, ki so za sodništvo potrjeni. Če je gledé na opravilske ali službene razmere kake okrajne sodnije prevideti, da ne bo mogel okrajni sodnik naprave zemljiških knjig redno ali v primernem času izvr-

kati začé, ker to je veliko bolje zdravo. Kedor je glava, ta koj sprevidi. Butec sklene torej to stvar nekoliko zvití.

„Kde je Malka?“

„Ti pač maraš! Kaj nisi prašal: Kde je kak tabor?“

„Jaz sem dejal: Malka!“ . . . Je najlepše, aekle,

pravijo, in je tvoja hči in moja . . . nekaj dote bo tudi imela . . .

Kedor pozna matere, ta ne bo zameril, da je Minka Butec sedaj odpustila vse shode, čitalnice i tabore: „Malka je nekaj boleha, ravno je spet legla.“

„No upam, da ne bo huđega!“ sklene Butec. Potem nagrbanci obraz spet nekaj bolje zapovedljivo ter pogleda modro in učeno, kakor tisti oče župan, ki je nekó-aj rekel, da ima ves komun na glavi. „Boš pa uže spet kako oslarijo, povzame Minka, zai je vedela, da išče po ključí v izbo, pa ravno tako hitro konča, spomniša se, da ga nič bolje razdražiti ne ntegne ko to, če bi mu kedo rekel, da piše oslarijo. Da te, Butec oslarije! Svoje dni je uže namreč toliko dopisov načrkal, pa da bi mu kedaj še kedo rekel: Butec, troji dopisi nijo počenega groša vredni. Pasja noga i rokavice! Še tega bi se manjkalo. Ali bi mu kašo upihal takemu namerkaju! Do smrti ali ša celo potem bi mu ne odpustil.“

Res, Butec je le po domače pisal, saj je le malo let brgeše trgal po šolskih klopeh. A česa ne doseže tako bistra glava! Ker je pa ravno zavoljo tega svoj nos nekaj više nosil po občini, zato so mu bili nekateri občinarji zavidni, posebno mlajši ter so rekli, da žabe mala i da bere, kakor bi „parizarja“ vlekel. Lejte si no teh hudobnežev! . . .

LISTEK.

Nesrečni dopis.

Humoreska: spis. Fr. Zakrajski.

„Sta se pa uže spet prepirala s sosedom?“ tako nagovori Minka, ko je ravno v kuhinji pospravljala, v nedeljo zgodaj domov se vrnivšega Buteca, svojega moža, ki je premožen kmet in eno izmej dvanajstih koles občinskega voza . . . Nij tvoja navada, tako zgodaj priti . . .

„Tiho, zakomandira Butec s pogledom, ki je hotel reči: „Veš, le malo besedi.“—A Minka nij imela mehkega mesa v jezici, ampak živo srebro. Zato zagodrnja kakor natakna.“

„Tiho, tiho!! Ali vse gre uže narobe, da boš vedel, odkar bereš tiste prebite cajtenge ali časopise, kakor jim uže neki pravite . . .“ Butec pogleda strašno kisló pri teh opombah.

„Danes somenj . . . jutri shod kde drugde . . . pojutrišnjem beseda . . . nadaljuje Minka očitovaje.“

„Jaz sem pa dejal: „Tiho!“ oglesi se Butec resno.“

„V četrtek seja . . . i tako do sobote . . .“

„Ali nijsem rekel? . . . No, kaj sem rekel?“

„V nedeljo pa še likof začó, da ste zapravili šest božjih dnij . . .“

„Ej, molči, no!“ . . .

„Toliko denarja potroševati po neumnem . . . Čemu se to spodobi, a?“

„Oho!“ . . .

Kedor je kedaj videl generala, ki je izgubil vojsko, ta ima sedaj nekaj podobe našega Buteca. A vendar ne položi še orožja po mevžasto na tla; mariveč nabere svoj obraz v zapovedljive gube, češ: No, kedó sem jaz? Nato pristavi kakor v pojasnilo temnih svojih érk na obrazu:

„Jer, Minka! Nemara pa vendar uže veš, da imam navado le enkrat ukazati, kali?“ . . .

„Enkrat ali pa dvakrat! To je vse ono — se odreže zakonska polovica — Jaz le to vem, da to kaže nikamor, da boš vedel. Glej, Jurčev je tudi denaren; ali v katerej čitalnici je uže bil, ali na kakem taboru? Ne dejala bi uže nič, ko bi bilo to vsaj le vsake kvatre enkrat . . . ali to je vsak ljubi dan . . .

Butec cebne od jeze v tla, kakor tisti, ki mora debele požirati, pa ne sme še reči: Teško ti bodi!

„Da, da, vsak božji dan“ — nadaljuje Minka z višim glasom vidé, da Butec ne zna več ni kod ni kam. Bil je namreč na tesnem.

„Lažeš?“ — zagrmi Butec.

„Lažem?“ — povzame Minka s še višim glasom—

„Tedaj nij res, da s tistimi gospodi krog lažiš, ki tabore napravljajo? Ej, še dušo boš zapravil s temi škrici. Saj ne verujejo več ni v boga ni v hudiča— bog mi ne zapíši . . .“

„Ti si neumna . . .—hotel je Butec reči: baba! pa jo je še za časa ukrnil za svojo srečo; kajti ženskiní nohtovi so strupeni, pravijo zvedeni ljudje

Kedar pa zapazi vojskovodja, da mu je nasprotnik kos, tedaj nij tako neumna, da bi peljal svoje ljudi v mesnico, mariveč zaukaže trobentati na moč, da se umi-

šiti, sme predsednik nadsodnije to opravilo, za kolikor časa treba, zaupati drugemu za sodništvo potrjenemu sodnijskemu uradniku, ki se okrajni sodnji začasno pridruži. Prav tako sme predsednik okrožne sodnije v Gorici, ako za dobro spozna, namesto načelnika mestno-odredjene okrajne sodnije, zaupati napravo zemljiških knjig za mesto goriško enemu ali več sodnijskim uradnikom okrožne sodnije. Sodnijski uradniki, katerim je na ta način naložena naprava zemljiških knjig, imajo opravila, ki jih ta postava odkazuje okrajnim sodnikom in okrajnim sodnijam, samostalno opravljati. § 15. Pri obravnavah se strankami ima sodnijski uradnik, ki vodi preiskava, pridružiti si zapriseženega zapisnikarja. § 16. Pripravljalne pozvedbe se imajo vrsiti za vsako katastralno občino posebej; v ta namen se ima na podlagi katastra narediti, kolikor mogoče, popolnen razkazek nepremakljivega ležočih v katastralni občini in njih posestnikov, ter napraviti posnetek (kopijo) katastralne mape. § 17. Pozvedbe se imajo izvrševati v županiji, h kateri spada katastralna občina, in kolikor je potrebno, da se stvar pojasni, na mestu nepremakljive. Za začetek pozvedovanja se ima dan določiti in naznaniti z razglasom, kateri se vsaj 14 dni poprej v deželnem listu natisne in v vseh udeleženi in sosednjih občinah objavi. Razglas mora omenjati, da naj vse osebe, ki imajo pravni interes, da se posestne razmere pozvedo, pridejo in vse navedejo, kar bi utegnilo biti primerno, da se razjasni in ohrani njih pravice. § 18. Vsi poznani posestniki onih v katastralni občini ležočih nepremakljive, glede katerih treba pozvedati posest, imajo se posebej povabiti z opominom, naj s seboj prinesejo pisma, ki se nanašajo na njihove posestne razmere. To povabilo se posestnikom, ki stanujejo v županiji, v kateri se bode pozvedovalo, izroči po občinskem glavarju. Posestnike, ki stanujejo zunaj županije, ima sodnijski uradnik, ki vodi pozvedbo, pisмено povabiti. § 19. Posestnikom, ki se imajo povabiti, pa niso samosvojni, in katerih postavni namestniki niso znani, kakor tudi onih, o katerih se ne vé, kje bivajo, in ki niso postavili nobenega pooblaščenca, postavi okrajna sodinja (§ 14.) zastopnike za obravnavo zadevajajočo napravo zemljiških knjig. Osebi, katera na povabilo ne pride, postavi sodnijski uradnik, ki vodi pozvedovanje, na njene stroške zastopnika, če je to potrebno, da pozvedovanje napreduje. § 20. K pozvedovanju se imata dva od občinskega zastopstva izvoljena zaupnika privzeti kot sodnijski prič.

§ 21. Naloga pozvedovanja je: 1. pregledovati, ali so razkazki nepremakljive in katastralne mape pravi in popolni, in skrbeti, da se razkazki in posnetki map popravijo, če treba, tudi s pomočjo kakšnega zapriseženega zvedenca; 2. preiskavati, kateri zemljišni oddelki, (parcele) imajo sami za se biti samostalne zemljknižne stvari, in kateri zemljišni oddelki se imajo zložiti v eno zemljknižno stvar; 3. pozvedati pravice združene s posestjo nepremakljive na poljske in lišne služnosti, ki jih obtežujejo. § 22. Glede nepremakljive uže vpisanih v kako javno knjigo, ki se šteje za zemljknižno knjigo, smejo se pozvedbe pravice in služnosti, omenjenih v § 21. št. 3. le tedaj vpotiti, če niso uže zemljknižno vpisane, in le kolikor so se stranke gledé teh pravice ali služnosti popolnoma porazumele. Glede onih nepremakljive, ki niso v nobeni taki knjigi vpisane, naj se pozvedovanje razširi tudi na lastninske pravice in vtesnitve katere omejujejo oblast lastnika sé svojo lastjo svobodno ravnati. Druge stvarne pravice, ki niso omenjene v § 21. št. 3. torej sosebno zastavne pravice ne smejo nikakor biti predmet pozvedovanja. Kolikor ne gre za knjižne pravice, ki se imajo po § 32. te postave prenesti v nove zemljske knjige, prihranjeno je to pozvedovanje obravnavi, ki se ima vpotiti po postavi 25. julija 1871 št. 96 držav. zak. § 23. Glede nepremakljive, ki so bile do sedaj vpisane v kaki javni knjigi, katera se šte-

je za zemljknižno knjigo, morajo se napraviti zemljknižne stvari (§ 21. št. 2) na podlagi posesti, kakr je vpisana v prejšnji knjigi. Nepremakljive, ki niso bile vpisane v taki knjigi, imajo se, če so enega in istega lastnika, zložiti v eno zemljknižno stvar le z njegovo privolitvijo in le s pogojem, da nij temu noben postaven zadržek na poti (§ 5). Da se pa pozvé, ali je kak zadržek, ali ga nij, treba to, kolikor mogoče, zanesljivo preiskavati s tem, da se popraša posestnik sam, ali da se pregledajo sodnijski spisi, ali po drugi primerni poti.

Konec prihodnjic.

Dopisi.

Iz tolminskih hribov. 18. sept. (Izv. dop.) Sploh je uže znano, da v vsem tolminskem okraju po 30 % pri davkih za šolo plačujejo in da je le malokde kaka šola se svojim rednim učiteljem napravljena. Skora; po vseh vaseh, vikarijah in farah opravljajo duhovni učiteljsko službo, za kar bodo tudi brezdomno odškodovani. Tudi na Pečinah, vasi tolminskega okraja, je ustanovljena taka šola ali goljufal bi se, kadar bi mislil, da ondašnji duhovni gospod nuncce za šolo kaj mara ali morda še celo sam otroke podučuje. — Ne boš Valentin! Gg. glavar v Tolminu in šolski nadzornik, prisrčna jima hvala, sta sicer šolo vpeljala, ali ker gospod nuncce noče podučevati, morala se je mladina priprostemu kmetu, po domače „Mešilu“, zaupati, ki se sam malo več kot brati in revno pisati zna. V vasi pa poznamo človeka, nočemo ga imenovati, kateri dobro pisati, brati, številiti zna in zraven še več kot en ptuj jezik razumeje. Ta bi bil gotovo tudi pri šoli v porabo, a moral bi pred prijatelj gospod-nuncce postati in se uže od daleč njegovi visoki česti priklanjati, od blizu pa roke, če je treba, poljubovat. — pa tudi tukaj je — ne boš Valentin! — in tako je šola v tistih rokah, ki se tudi temu podvržejo. Ravno na Pečinah sem zapazil, da se pri maši ne orglja, čeravno so orglje in in mnogi, ki znajo orgljati in da se ne bo kečo pohujšal — ravno tisti liberalni mož, ki bi bil lahko za učitelja za silo sposoben — je bil uže več let organist ali ker je preveč liberalen, bi lahko orglje pohujšal in svetišče božje oskrnil — „proč ž njim“ tako velijo muziljenec gospodov in bodimo rajši brez orgljanja. Se ne kaj. Na Pečinah, kakor drugod, je treba ključarjev. Drugod jih občinarji volijo in sicer t^o, ki znajo vsaj kaj računati, pisati ali kaj tacega, tukaj pa jih kar naravnost gospod vikar v ta posel pokliče, kateri mu boljše dopadajo iz potem sam se cerkvenim premoženjem gospodarji, ker njima ugovornikov. Sicer smo popolnoma prepričani, da gospod vikar naj bolje vé, kako in kde cerkveno premoženje boljše stoji; za občino in občinarje bi pa vendar velikokrat utegnilo zeló koristiti, ako bi bili ključarji prebrisane glavice. Zatorej Pečani, ponosite se za to pravico; Vi ste poklicani voliti ključarje, kakor drugod, in volite za Vaš. ključarje poštene, prebrisane glavice. Ko bi se pa Vam g. vikar ustavljal, obrnite se do glavarstva in škofijstva, dosegli boste gotovo, kar Vam po pravici tiče; tudi gledé šole je skrajni čas, da se potegneta. Če nij mogoče imeti še za zdaj svetovnega učitelja, naj se Vam da vsaj začasen sposoben, naj podučuje g. vikar, in če noče — naj službo pusti in prostor drugemu naredi. — 5. t. m. je imel ta gospod za ranjco Marijano Klemenčič iz Pečine črmino po smrti držati ali ker bi bil moral njemu sovrazen organist orgljati, nij hotel in je dotične sorodnike ranjce odpravil. Ti so šli v Roče h g. Anton-u Črvu in so tudi bili posluženi. Na vse to jaz ne

vem drugega, kakor čudim se od ene strani potrpežljivosti ljudstva, od druge pa predrznosti vikarjevi. Saj venlar svojo plačo za to vleče, da ljudstvu streže v duhovskih potrebah. Kam pridete Pečani, če boste vedno tako ponižni hlapeci in še lastnih pravic in trjatev ne branili?

Tudi list „Soča“ je temu gospodu vikarju strašna pošast, če ne bi se ne jezil nad Mrak-om, ki ima „Soča“ in mu ne prigovarjal jo pustiti. Le tako napraj — vera si bo uže pomagala in če drugi ne, Glasovci bodo iz nebes doli na nas; trobentali.

Alpinus.

Iz Trsta 22. sept. (Izv. dop.) V nobenem kraju Slovenije nijmaje Slovenci tako teškega stanja, ko ravno tržaški okoličani. Pripuščeni na milost in nemilost krutim lohomom, morajo z veliko hrabrostjo braniti svojo narodno eksistenco; žalibog ima okolica še premalo inteligence in izobraženih radoljubov, kateri bi zavest maj kmete širili in se potegavali za narodne pravice. Šole od nekaj so bile bele vrane in kjer so, ne pospešujejo narodne zavesti. Lahoni pa so si počasi pot napravili, da zdaj pogubonosno narod tlačijo ter mu jemljejo kos za kosom njegovo avtonomije. Uboga okolica! vse pravice so ji uže nasprotniki vzeli in zdaj se gajo še po najdražem bisernu, po volilni pravici, toda malo nas je, bi rekel, pa se ne bomo udali, rajši častno umremo kot junaki na bojišču, in naši potomci bojo mogli od nas reči: hrabro so stali do zadnjega. Pretekli teden je bila huda bitva v tržaškem deželnom zboru: Znani slovenozerec Hermet, ki hoče Trst prav po svoji metodi hermetično vsem Slovincem zapreti, predlagal je neko novo volilno reformo, katero je on skoval in bi bila taka, da bi okoličani po njej fakično ob svoje poslance v mestnem in drž. zboru prišli. Namerava, da bi se okolica vtaknila maj tri mestne razrede in tako bi ne mogla kakor zdaj skupno voliti svojih zastopnikov. Proti temu krivičnemu predlogu se je prvi oglašil bar. Pascotini, kateri je prav ostro govoril ter branil okolico na vso moč; za njim so govorili okoličanski poslanci Burgstaler, Nabergoj in Nadlišek, kakor tudi mestni poslanec pl. Wittman. Nabergoj, kateri je vselej na mestu, kder gre za narodne pravice, odgovarja krepko ter reče, da okoličani ne bojo pripoznali nikakoršnih postav, katere bi taki poslanci delali, ki niso od njih voljeni, za kar sta ga „Cittadino“ in „Gazetta“ „rebelerja“ imenovala. Skoro tako je govoril Nadlišek. Nabergoj je tudi rekel, da ako bi bila postava potrjena, ne more on porok biti za mir v okolici, dasiravno pripoznavna, da okoličani so zavezani na Trst, in mestjani zopet na okolico, da eno brez drugega obstati ne more. Vrlo sta se skazala okoličanska poslanci Nabergoj in Nadlišek, dobro neustrašljivo sta govorila na kosmata ušesa Hermetovec in jim očitala terovizem. — Mi okoličani smo jima hvaležni, kakor tudi bar. Pascotini-ju in drugim zagovornikom našim. Naši potomci bodo dobili z lapidarskimi črkami zapisana leta, v katerih so nas tlačili in nas hoteli narodno umoriti kruti lahoni. Vrli okoličani ne udajte se, ne morajo nas zatreti, ura bo pretekla in petelin bo zapel beli dan.

V Žalcu na Štrakem 14. sept. (Izv. dop.) (Prva beseda slovenskih dijakov v Žalcu 30. avgusta.) Krasen dan je zasvital v nebelju 30. avgusta na veliko radost slovenskih dijakov in vseh prijateljev naše mladeži. Nebo, jasno kot ribje oko, razprostiralo se je nad rajsko savinsko dolino, zlato solnce poljubovalo je svojimi jesenskimi žarki čestite glave strméih splaških planjav, katere so razvijale ta dan vso svojo kra-

Pa kaj, vse drugo mu je vrelo po glavi! Sosedov Martin ga je bil danes v krčmi razzallil, ker mu je po dolgem razgovorjanju rekel: „Lejte, Butec, vi umete toliko politike, kakor zajec na boben“. O moj bog, kako grozovito je bilo Butecu krog srca. Da mu je živ krst rekel: „Ti si tat, peto občinsko kolo, pojedez i goljuf-vec, ali: Sezidal si hišo na občinsko bračo ali kaj enacega, — vse to bi ga ne bilo toliko razkačilo, kakor to: „Ti si v politiki toliko, kakor bi te ne bilo, Slovenci so lahko brez tebe!“ O moj bog, to je bilo grozno. Raji bi bil vse svoje premakljivo i nepremakljivo premoženje, z dobrim i slabim z vsemi pikoni i motikami v večno last prepustil zoprniku, desetkrat se podpisal pri bilježniku ter rekel: Na, vse to je tvoje, le reci za božjo voljo: Butec, ti nijmaš slame v glavi, ti si pisatelj. Kaj, pisatelj? Ti si slovenski Bismark!...“ Nu, za same te besede bi ga bil Butec po vrhu še objel, poljubil ter dejal mu: „Brate, nič ne maraj, kedar hom minister, spomnil se te bom, še boš nosil frak v državnem zboru. Samo da sem enkrat slovenski poslanec, potler je do ministra še bliže, ko do Rima. O Martin, Martin!...“

Blagovoljni čitatelj je menda uže samo iz tega premišljevanja posnel, da je želel naš Butec postati državni poslanec, čeravno so mu hlače segale še zmirom do kolena. Omeniti še moram, da so bile uže volitve napovedane. Dopis v časniku pa veliko pomaga, sosebno če ima soli i popra. Poslanec, ali pa nič, tako si je Butec mislil. Naj se pes obesi!

Butec vzame ključ, se spravi tiho tiho gor po stopnjicah, i ravno tako tiho se zaklene. Da ga je kedo videl, prisegel bi bil: Butec je prinesel kak kontrabant.

Zdaj se usede, da spiše dopis, zgrabi v svojej poslanškej ognjenici nekaj popirja, odtrže list ves nepotrpežljiv. Pa ker vidi, da je uže nekaj pisanega na njem, raztrže ga v grozovitej jezi na tisoč koscev, ter pogodrnja: „To je sam zlodej!“ Nato odtrže spet en list, ker dopis mora biti napravljen, ko bi se mu tudi sam peklenšček ustavljal - vidi, da je popisan, ter ga tudi v še hušsem srdu i rohnji razmesari. Zdaj je bila mera do vrha. Kakor tisti medved, ki se je bil pri čajni mašini opekel ter jo od jeze k sebi pritisknil, da bi jo strl, pa se še hušše opekel, tako zgrabi Butec sedaj vragove bukvice, od katerih je liste trgjal, ter je razesu- dra na drobne kosce. „O tristo namalanih!... Butec da bi vas črni muri šuri popil! — kaj ste naredili? Kakov poslanec, za božjo voljo, boste vi. O kakov tepec! O kakov tepec! O jeminej! Uh, kaj poreče svet, ako izve. O moj bog!... Pa taka je le, kedar uré v možjanih. Lejte, Butec je raztrgal davkóvske bukvice, na katerih je stalo zapisano črno na belem, da je zadnji četrtak bil plačal v Gorici 300, reci tristo forintov avstrijske veljave pri cesarskej kraljevej davkariji. Pa, o groza! Še več. V tej grozovinskej jezi se je bil še ugledal, po strašanskej naključbi je bil prijel menjico za 500 reci: petsto forintov ter jo raztrgal na tako drobne kosčke, da nij bilo skoro več znati, ali so še papir!... Butec, ko vse to zagleda i vidi, kaj je naredil,

šine kvišku od groze, pogleda debelo kakor zaboden vol na mizo, sklene roki nad glavo, lasje se mu začno ščetiniti, usta se mu od začudenja odpro kakor tistemu, ki je videl pša, ki je zvezde zobal, njegovi državno-poslanski nogi se mu treseti, slavno ministersko srce mu hoče kar počiti od tuge i žalosti, celo nedolžna ušesa mu rasejo od groze. O Butec, ti duša, ti dobro moje, kaj bo?

Kaj? Vi mislite nemara, da je Butec kakov strahopetec. Kaj še! Le učite se od njega. Pa tudi, kaj ne pretrpi človek za ministersko službo...

Butec se spet usede. Nate! Pozabil je škodo, ter dokazal tako junaško poslansko srce. Po sreči iztakne nekaj popirja ter začne dopis s tako duhovitostjo, s takim pisateljskem ognjem, da moramo koj prve besede za vse veke les zapisati: „Hvala bogu, pri nas je vreme kaj lepo... Vse kaže, da bomo dosti vina imeli...“ Vse to je Butec uže srečno napisal. Ali zdaj? Presneto, kaj pa zdaj? Vsi hudniki, to je suša! Naenkrat se Butcu namreč ustavi duševno zrebo. Ohó, kaj bo?

Nič. Kder nič nij, še huda ura ne vzame. Je ne prijde več zdravé misli, ko bi tudi dal za njo vso brajdo „za Ogrado“ z vsemi 50 kvinčiči zdravega hrzamina vred, ki je v njej pridelal, če je bilo le količkaj letine.

(Konec prihodnjic)

foto, kakor bi se pripravljale na slovesen sprejem slovenske mladine. — Na celjskem kolodvoru pričakovali so dijaki svojih koleg iz drugih učilišč. Prišlo jih je precejšno število, ako se vzeme v poštev silno neugodno vreme prejšnjega dne, ki je zabranilo dijakom, rastrošenim po vseh krajih naše domovine, obilneje udeležbo. Toda bile so zastopane skoraj vse srednje šole po Slovenskem; n. pr. ljubljanska gimnazija, realka in pripravništvo, mariborska gimnazija in pripravništvo itd.

Pred vsem pa gre častno omeniti slov. vseučiliščnikov iz dunajske in graške univerze; iz mnogih drugih krajev (n. pr. iz Gorice, Zagreba) dospeli so telegrami in pozdravilna na slovesnost se nanašajoča pisma.

Dopoldan so dijaki uporabili v to, da so si ogledali Celje in prijazno okolico. Ob enej podoldan pa se zberejo pred gostilnico, „pri zlati kroni“ v Celji in odrinejo s čitalnično zastavo in celjsko mestno godbo spremljani proti Zalecu. — Čez dobro uro hoda približajo se Družinji vasi, ki leži vstric Pletrovč ob veliki cesti. Tamkaj jim vihrajo nasproti 3-slovenske zastave; z županove hiše, občinskega urada in Košeninine hiše. Mnogo narodnjakov jih pričaka in pozdravi. Mej tem da godba nekaj mičnih domačih zasvira, oddahne si malo mlada kri, da se potem v spremstvu ondodnih narodnjakov dalje poda. Kočija za kočijo, napolnjena s povabljenimi gosti iz Celja in bližnjih trgov jih dohaja. V četr ure dospajo do lepe Salm-Reiferscheidove graščine, Novo Celje po imenu. Tam jih sprejmejo z zastavo na čelu dijaki in žalski rodoljubi. Združeni gredo potem skoz lepi slavolok, ki je bil postavljen pri vходу v žalski trg. Po trgu bilo je vse na nogah, ljudij vse polno. Godba svira „Naprej“ in v lepem redu bližajo se dijaki prostorom narodne čitalnice v Hausenbichlerjevi hiši. Tukaj mečejo iz prvega nade opja skoz okna celjske krasotice došlim dijakom lične šopke in evetke.

Potem se podamo v prijazen vrt, kder je bil postavljen govorniški in glediščni oder. Povabljeni gostje se dohajajo neprestano od vseh strani, posebno je zastopana srednja in spodnja savinska dolina. Ob 1/4 prične se „beseda“ s tem, da predsednik predstavi navzočnemu občinstvu gosp. komisarja Kankowskega. Potem pa se začnejo vršiti v najlepšem redu in na občo zadovoljnost točke programove. Mladi govorniki pokazali so pri tej priliki svojo blago voljo, ustrezati kolikor se da tirjatvam, ki se stavijo na govornika: hvaliti pa se imajo pri vseh dobro misli, ki sigurno niso ostale brez upliva na poslušalce. Vlasti pa je prijeto iznenadil navzočnega iz St. Peterburga od vrliga slov. modroslova g. Franjo Stifterja došli pozdrav, katerega je prvi govornik čital. Pevski zbor obstojal iz nad 30 pevcev, ki so vse pesni na slošno pohvalo peli.

Mej veselimi napolnjenimi in prijaznim medjusobnim občevanjem dijakov, ki so se od vseh strani šesli, da bi se tukaj soznali in sklenili za vso bodočnost iskreno prijateljstvo, bližalo se je preneglo večerno solnce vrhovom solčavskih planjav. Zares ginljiv je bil prizor, gledati našo vrlo bodočnost, kako se je bratila mej seboj, kako so prihajale našim mladeničem iz globine srca pesnikove besede:

I ko ločitve pride čas
Na razne poti žene nas;
Tu na! pobratim roko mojo,
Ti mi podaj desnico svojo,
Da srce zvesto, kakor zdaj,
Ostalo bode vekomaj!

(Jenko.)

Odzvonilo je „ave marijo“ v žalski farni cerkvi. Vse občinstvo začne se radovedno pomikati proti glediščnemu odru, kajti sedaj so se imele pričeti i izvrševati točke večernega načrta. Ko sta govorila dva govornika in je deklamovalec pohvalno svojo nalogo izvršil, deklamoval je Cimpermanovo pesem: Moč domovinske ljubezni nastopi se dunajski vseučiliščnik g. S-e in izroči v kratkem jedrnatem govoru pozdrav ondodnih višesolcev, dostavlja dokaj zanimivih opombic za zbrano mladež.

Največi pozor mej navzočnimi nastane pa sedaj. Na vrsti je namreč lepa igra: „Ona me ljubi,“ katere ima jako te in v krasne naloge. Ko se zastor vzdigne, nastane povsod velika tihoča. Cela narava kaže nocoj največjo svojo krasoto. Jasno-modro nebo razprošira se nad gledalci in odrom. Bleda luna prikuku radovedno izza gor in gleda v krogu leskečih zvezdic na žalski trg, v kojem se slavi narodna slovesnost, ki je prva te vrste na slovenski zemlji. Čegave srce bi bilo moglo pri tem prizoru neganjeno ostati? Nad seboj smo imeli zvezdnato nebo, krog sebe tiha krila jesenske n.či, na glediščnem odru pa rajsko mile oblake nežnih celjskih gospodičin, katere so v milo donečej slovensčini prav dobro igrale svoje naloge. Posebno moram omeniti gospodičin Ljudmilo Kiebacherjevo in Idico Perthold-ovo, katerih marljivost v tem obziru je vse hvale vredna. Toliškega veselja do slovensčine, tako marljivega pečanja z našimi pesniki in muziko ne nahajamo nikder v našem kraju pri krasnem spolu, kakor pri imenovanih. Izmej igralcev sta se posebno odlikovala V. Krušič in L. Fischer. A spleh zaslužijo vsi sodelalci na glediščnem kakor na govorniškem odru javno pohvalo. Le tako naprej! Vse narodu na korist, a sebi v čast!

Ko se je končala tudi druga igra „Telegram“, podal se je mladi svet v plesiščno dvorano. Tukaj ste

peli najprej gori imenovani gospodičini štiri pesni: Živili dijaki! „Bože živi!, Uteha domoljuba“ in „Jelšni škrt“. Živahna pohvala donela jima je od poslušalcev, ki vedo vbrano petje ceniti. — Potem pa se je rajalo do belega dne. —

Konečno naj se omenjam knjižice „Spomin ek besede“, ki je pri tej priliki na svitlo prišla. V njej se razlaga natančneje pravi namen takove „besede“, in ob enem navaja red, kako se ima osnovati. V spisu „Zalec“ pa je slavni naš učenjak, g. D. Trstenjak, lepo načrtal zgodovino tega rodoljubnega trga in dokazal, da je slovenska naselbina, a ne švabska, kakor hočejo nemški zgodovinarji. Ta knjižica dobiva se pri založniku gosp. Anton Bezenšek-u v Celji. —

Politični pregled.

Deželni zbori so povsod začeli prav mirno delati; česki zbor ima nekda toliko posla, da bo moral delati do konca oktobra; v galiskem vladajo letos boljše razmere, ker so Poljaki Rutencem bolj pravični postali. Edini vorarlberški zbor daje kaj govorciti; tam je namreč klerikalna večina protestovala proti direktnim volitvam v drž. zbor. Pa vse to ne bo nič pomagalo. — Kranjski dež. zbor je imel dozdej 4 seje, vse malovažne, vlada je zboru predložila postavbo gledè divjačine, odbor pa je prav dosti gradiva pripravil, tako da bo imel kranjski zbor mnogo več opraviti, kakor je imel naš goriški. — V tržaškem zboru so Italijanissimi poskusili svojo sročo z novim volilnim redom, ki bi Slovence politično popolnoma uničil; a za zdaj jim je spodletela ta grda spletk. — Istrski zbor je po jako kratki sesiji uže 1 teden pred goriškim, ki se je razšel 19. t. m., dovršil vsa dela. — O drugih zborih nij nič kaj takega poročati. —

Na ogrski meji se je uže zopet vpeljala colnina za žito. Zarad te colnine so bile konferencije ministrov obeh državnih polovic v Pešti, a naša ministra Pretis in Banhans sta tako slabo zagovarjala interese Cislajtanijske, do ja je „Neue freue Presse“ prav po šolmojstersko ozmerjala. —

Mej Mlado - in Staročehi je zdaj srdit boj: stari delajo na to, da bi volilec dali mladim nezaupnico, mladi pa svetujejo svojim volilec, da naj pripravijo metle, da bodo z njimi udrihali po agitatorjih. — Staročehski listi strastno napadajo poslance mladih. Narodni listi jim odgovarjajo mirneje in pravijo, da je razpora največ kriva ohlost Rieger-jeva. Tout comme chez nous. Posel z Prahy pa posredovalno piše in kroti stare, katerim pravi, da se bode ustavovercem posrečilo spraviti vse Slovane v drž. zbor in to na škodo ustavovercev. —

Načelnikama polarske ekspedicije Payer-ju in Weiprecht-u povsod po nemškem napravljajo slovesne sprejeme; na Dunaji pa bosta oba tako sprejeta, kakor stari rimski triumfatorji. — Cesar, mesto, dež. zbor in druga mesta in korporacije name ravajo obdariti oba načelnika in primerno tudi druge ude ekspedicije. Zanimivo je vedeti, da so ti zadnji skoro sami Slovani iz Istre in Dalmacije. —

Hrvatski list „Obzor“ ostro piše proti onim duhovnom, ki se hočejo odcepiti od naroda in postati samo Rimljaki ter po komandi jezovitov oslovati katoliška društva. Zopet vse kakor pri nas.

Na Španjskem Karliski strašno požigajo, vendar pa jih republikanska vojska še precej dobro tolče. Dosti hrupa je napravilo neko prijazno pismo, katero je nekda ruski car pisal Don Karlos-u. Nekateri listi so celo trdili, da zna nastati razpr mej Nemško in Rusko zarad ruske politike na Španjskem, ki je nasprotna nemški. — Ruski listi pa dementirajo vse vesti o pismu carjevem in spleh o prijaznosti Ruske nasproti Don Karlos-u. — Iz vsega se vidi, da bo ostalo le pri časnikarski vojski.

Razne vesti.

(† Dr. Urast), vodja goriškega semenišča, je v soboto umrl v najlepši starosti. — V nedeljo bil je pogreb, katerega se je udeležilo mnogo duhovske in posvetne gospode. Ranjki bil je posebno talentiran in učen mož in kakor slišimo tudi dober narodnjak. Duhovščina ga je mnogo čislala in uživala je največjo zaupanje goriškega škofa. — Govori se celo, da je bil tudi on mej kandidati za ljubljanskega škofa.

(Draštvo Narodna tiskarna) v Ljubljani boče 27. t. m. imelo izvaredni občni zbor. Na dnevnem redu bo prodaja mariborske tiskarne in volitev nekaterih novih odbornikov namesto odstophil.

(Trgatev) začela je po vsem Goriškem; grozdja je dosti in lepega, posebno v Brdih in na Furlanskem; torej boino kmalo vino boljše kup pili, kakor smo dozdej. Veliki posestniki na Furlanskem pa še ne trgajo, vsled česar imajo pa tudi dobro in bolj stanovitno vino.

(Vabilo) k velikemu plesu v saboto 26. sept. 1874, katerega bo imela solkanska čitalnica v Batističevi dvorani. Ožja družba narodnih fantov plača plesne stroške; vsa vstopnina je namenjena pogorelcem čepovanskim. Vstopnina znaša 1 forint za moško osebo. Oloveljubni radodarnosti se ponuja priložnost. Pri plesu bo svirala vojaška godba 52. peš-polka Frano-Karola. Začetek točno ob 8. uri zvečer.

Naj bi se tega plesa udeležilo prav mnogo povabljenih gospode, temveč ker ima tako blag namen in naj bi tudi druge čitalnice posnemale solkanske.

(Kmetijski kurs za učitelje v Gorici) C. kr. kmetijsko ministerstvo je dovolilo 3000 fr. in ukazalo, da se ima ustanoviti kmetijski kurs za narodne učitelje z Goriškega, Kranjskega, Tržaškega, Istre in Dalmacije v Gorici. Ta kurs se je pričel 21. sept. in v kurs so poklicani sledeči gg. učitelji:

G. Cvek, Sežana, Dominko, Kobarid, Siron, Cerkno, Fajgel, Tolmin, Drašček, Vojtoba, Komavec, Standrež, Strnad, Kviško, Sedevič, Zablje, Beninger, Tomaj, Prapotnik, Loka, Fajgl, Povir, Jančar, Katlnara, Kožič, Jelšane, Bitaneč, Dolina, Uršič, Zmaj, Pergogli, Pasjavas, Kalan, Orehovo, Vovk, Orni vrh, Krajaec, Podgorje, Troha, Rojan, Pelizon, Prosek. Podučuje se v dveh oddelkih in sicer v slov. in na drugem v italij. jeziku, na prvem je 21, v drugem 14 slušatelj.

(Na Štutgart) na Furlanskem se nam piše: Dolgo časa ja hranil naš kmet sto goldinarjev v skrinji, da bi si nekaj zemlje ukupil. A ko je hotel stotak oddati, našel ga je popolnoma razuzfranega; prišlo so namreč miši do njega in ga razjedle. Kdaj bodo kmetje tako pametni, da bodo v dobro zaprte shrambe denar shranjali. —

(Streljanje v Mirnem) Kakor po navadi, streljali so tudi letos Mirenčani na kvaterno nedeljo, „pri svetih štengah“ z možnarji. Mladenč, ki je zažigal možnarje, vrgel je nevedoma prižgalnico tija, kder je ležal smodnik. Ta se uže in blizo stoječi mladenč, je bil tako osnojen, da nij vedel ni kam ni kod. Ljudje, pri maši navzočni, so vsi prestrašeni iz cerkve pobegnili. Veliko pametneje bi bilo, ako naši mladenčji denar, kojega za smodnik potrosijo, ubogim dali, ker tako bi sebi zdravje prihranili in pa človekoljubno dejanje učinili. Koliko nesreč je to nemarno streljanje uže prouzročilo! —

(Goriški dež. zbor) je bil sklenjen 19. t. m.; v zadnji seji je zbor dovolil mestu goriškemu posojilo od 750,000 gl. z nekaterimi pogoji in odbil prošnjo starešinstva gledè provoznino. — V prih. listu bomo o zadnji seji natančneje poročali.

Banka Slovenija

Neki rodoljub nam piše o tej banki:

Močno je osupnil sklep zadnjega občnega zbora ne samo delničarje, ampak tudi zavarovance, gotovo pa najbolj vsacega, kedor je pravi rodoljub in iz srca želi narodni prospel. —

Temu se nij čuditi, kajti delničarji so vskrbeh zarad vplačanih svot in dalje tudi, kako bodo doplači zadostili, posebno če imajo več delnic.

Mislim, da pravi narodnjaki živo čutijo potrebo, da se banka, naš edini domači donarni zavod, ohrani; rodoljubje premaga vsako težavo, tedaj mora biti vzvišeno čez dobičkarjio in ker je mej delničarji večina pravih rodoljubov, se je nadejati, da bo tudi večina delničarjev doplačala in če bi kakemu delničarju bilo težavno doplačevati v po banki razpisanih obrokih, naj se zaupljivo obrne do odbora, kateri mu bode gotovo kolikor mogoče zljals vplačevanje. Res je, da so eni, manj vešči v finančnih rečeh, mislili, da jim bode Slovenija denar kovala ter da so ukupili za 80 gl. vrednost 200 gl.; da bi se pa bili taki gospodje podneli iz pravil, bi se bili prepričali, da bo morda prišlo do doplačila. Res je tudi, da pri varčnem gospodarstvu bi morda ne bilo potrebuo doplačilo, dokler se banka ne loti novih kupčijskih vej; žalostno je nadalje da se nij precej s konca nastopila prava pot in da se je po nevednosti zabredlo v osodopolne eksperimente. Pa kaj bi našteval vse napake, saj so znane delničarjem in narodu in so po sedanjem odboru, kateri je spoznal bolezen, temeljito odstranjene. Iz zanesljivega vira vem namreč, da se je uže vse vpeljalo, kar zadeva umno in varčno gospodarstvo in se bodo povsod pridobila banki kot zastopniki pravični in obče spoštovani ljudje. Banka kot denarstven zavod se gotovo ne bode pečala s politiko; sedanjí odbor ima preveč skušenj in si je postavil edini cilj in konec, da banko zopet spravi na

trdno podlago. — Pri tem početju pa bi ga morali vsi rodoljubje ne gledè na stranko zvesto podpirati in če Nemci po banki udrihajo, to storijo le iz zavisti in ker želè, da bi oni sami pri nas gospodarili. — Banko javno kritikovati in javno na to delati, da se napake popravijo, to je dolžnost rodoljubov, ampak uže taki kritiki mora biti podlaga rodoljubje, katero hoče popraviti, a ne podirati. — Bog pa nas varuj osobnostij pri enakih podvzetjih. Jez mislim, da enake strasti peljejo naravnost v pogubo. —

Kakor slišim, odborniki prav dosti sami opravljajo in so na vse strani prav marjivi; torej nij po odgovorih ravnatelja B. . . . nič izgubljenega, pač pa je s tem banki nekoliko denara prihranjenega. Kar se tiče zavarovancev, se jim nij treba bati, ker je preračunjena rezerva nedotaknjena, a kakor vsak trgovec mora imeti potrebni fond, če hoče s kupčijo napredovati in svoj delokrog širiti, tako potrebuje tudi banka hitro toliko zaloga, da more z dobrim uspehom in srčnostjo delati in napredovati. — Glede na vse to, morem delničarje in zavarovance zagotoviti, da banka je vredna popolnega zaupanja pod sedanjim vodstvom. — Naj torej delničarji, ki so vneti za demovino, doplačajo, da rešijo zavod, ker s tem rešijo tudi lastno imetje, vsak domoljub pa naj prigovarja slovensko gospodarje, da zavarujejo svoje premoženja pri banki. —

Delajmo združeni vsi in žrtujmo v korist in čast domovini, kajti le v poštenosti in edinosti je narodno blagostanje in narodna moč.

POSLANICI *

Ker me od več strani prijatelji in znanci javno napadajo, kakor da bi bil jaz sestavi napredovanje** tukajšne gluhoemice, (glej „Soča“ od 10. septembra t. l. št. 37) s tem javno naznanjam, da nisem niti videl zgoraj omenjene ga napredovanja, nego da mi je ta res škandalozna slovenska sestava stoprv po tisku v roko došla.

Josip Hoban,
učitelj pri gluhoemih.

V Oseku 22. sept. 1874.

Kakor smo čitali v „Soči“ od 17. sept. t. l. št. 38, da vaški fantje pričakujejo zunanje fantje, kedar pridejo k srčkom (dokler se ne nahajajo) ženit. tako je mladenič ošabnega obnašanja tudi v vas prišel k ljubemu srčku za kratek čas, pa ne za ljubezen. Ta mladenič ne poznajoč še domačih fantov, priromal je nekterikrat v vas, pa domači fantje niso še mislili na to da onemu gozdnemu stražarju kaj slabega storè, in ta lahkomisljeni mladenič sam se objavi, da bode uže primirne fantovščine plačal domačim fantom. Cas je prišel, in je najpred domačemu krčmarju zavkazal, da naj pokliče vaše fante, in da naj spijejo v njegovem imenu 15 bokalov vina; tistikrat naročil je tudi sestri ljubega srčka, da naj pokliče enega izmej fantov in sicer načelnika. Domači fantin dobil je ustno naročilo, naj pride tija, kder je Ljubljanečan. Poklicani fant pride, in Ljubljanečan ga nagovori: Kakor vidite, jaz zahajam k ljubemu srčku, tako bodeš na mojo slavo spili 15 bokalov vina. Poklicani mladenič, z imenom Peter Badalič, se je veliko branil, rekoč: Nij treba nam vina plačati, mi vam nočemo nič žalega, temveč nas še veseli, kadar vidimo zunanje fantine k našim peškam priti in to je znamenje, da so naše peške zali srčki. Na to reče zunanji fant: Jutre pojdite tija gore v krčmo in spijte obljubljeno vino. Dne 8. septembra t. l. se na povelje zunanjega fanta v resnici zberò fantje in res gredo v krčmo, kder je bil ta zunanji fantin naročil krčmarju, da naj da vaškim fantinom 15 bokalov vina.

Mej tem pride tudi ta fant v krčmo in ker vidi, da so fantje uže vse spili, rekel je: Kako! boste li imeli prazne kozarce? Ključ se naprej vina in tudi on je začel v naši družbi piti. Ko so vaški fantje še peklicano vino spili, so se proti krčmarju izustili: Tistih 15 bokalov vina, ki je Ljubljanečan ukazal spiti, potirjajte njega; to, kar smo več spili, bodedo sami plačali. Ubogi mladenič slabo se je izustil in v Soči razglasil, da se se fantje zmotili, da bodo morali sami ispiti vino plačati. Gospod, v resnici se Vi motite! Ne mi, ampak vi bodedo vino plačali, ker kedor ukaže, tisti mora tudi plačati. Taka je stvar, in gospod, bodite tako dobri in v prihodnjem listu „Soče“ dokažite, kedaj ste nas videli po poteh kakor cigane pričakovati druge fante? kedaj smo gledali, da bi Vas bili za fantovščino prejeli? Dokažite, kedaj smo kukemu fantu, kaj žalega storili? povejte, lažnjivec in ogleduh, kakšni ponočni tolovaji smo? smo Vas morda kakšenkrat po samotnih poteh čakali?

Poštenjak je poštenjak!

Mi, kakor razžaljeni na časti, se se svojim lastnim podpisom skazemo kot pošteni fantje pred vsem svetom, in tako, če ste tudi Vi poštenjak, odkrite svoje obličje in pokažite se tudi Vi se svojim podpisom.

Josip Rijavie l. r.
v imenu fantov.

*) Uredništvo nij odgovorno ne za obliko, ne za zadržaj

** Pogreškov je v tem napredovanju čez 80 (osmdeset) brez interpunkcij in v računu milodarov je pomota za 49 g. l. i 50 sol. Ured.

Listnica uredništva.

Odgovor Glasu: Na tak odgovor, kakor ste ga Vi ves mesec kovali, pač nij vredno odgovarjati, karacteristena je v odgovoru le Vaša plitvost in naivnost. Kadar bodo v resnici na dnevnem redu stvari našega poštenjstva, potem boste Vi prav ineli, do tistega časa pa ste le zmerom stari uže poznani lažnjivi in obrekovaleci. Ne vemo, kedo je Vaš V. iz S.; le toliko nam je znano, da Vaš Don Quixotte zabrede iz ene neumnosti v drugo. — Kak kompliment je to za one dijake, v katerih imenu se Vi pritožujete, da so bili terorizirani po enem sošolcu. — Če je res kak tak revež mej dijaki, bivšimi naročniki „Soče“, naznanite nam ga, da mu vrnemo denar, če je kaj plačal; pa k sreči ali nesreči prav nekateri tistih, katere zdaj Vi terorizirate, niso nič plačali; morda je to Vaša zasluga? Mrtve tožiti in po mogočnosti obrekovati, to je klerikalna pieteta, ne čudimo se tedaj, da ker živi nočejo vleci, mrtve uprezate. — Sicer pa je bil ranjki Golob izvrsten dijak, pravi kine gimnazije, spoštovan od učiteljev in sošolcev in mi si štejemo v čast, če je res on za naš list agitoval. — Večnaja mu pamjat! —

Da logika nij Vaša reč, ste zopet enkrat dokazali v Vaši pretgnani listnici. — Kurija je vladna, „Glas“ je z njo v dotiki, pa vendar nij vladen; taka je Vaša argumentacija. — Vemo, da nijste hoteli tako zakrožiti jo, zato pa tudi nočemu delati kapitala iz Vaše bistroumnosti. — Kaj znači zadržaj Vašega lista, je težko razložiti, za nas je merodajna solba klerikalcev, katere nočemo ponavljati. — Kako pa ste dokazali, da mi dobivamo bleke iz dispozicionfondov? So li to dokazi, ali babje kvante! Zadržaj našega lista je od prvega začetka primeren svobodnim načelom in mi rajši propademo, kakor da bi ta načela zatajili. — Mi nijsmo odbili potezanja nobenih rodoljubov, ampak odbili smo nakane znane rimske politike in pa grde namere Vašega veličega sebičnega, junaka. — Mi smo ostali pri starih pravilih. Vi klerikalci ste hoteli iz društva „Soča“ napraviti katoliško društvo; ker vam je to spodletelo, ste začeli prepri Vi in ne mi. — Kar ste Vi na Goriškem učinili, to se je tudi drugod ponavljalo in se zdaj ponavlja na Hrvaškem. — Da bo to naroda v veliko škodo, sami vemo, vendar pa mi ne moremo zato, ker značajnost nam ne dopušča pričipov menjavati, kakor se menjava srajca. — Ne vladate, ampak jezuitje, pa ne nam, ampak vam zabranjujejo porazumenje. — Kar se tiče naročnikov, ste slabo poučeni, imate lažnjive špijone; pošljite Vašega Don Quixotta samega v Paternollijevo tiskarno, naj poskuša, če mu je res mogoče požreti 176 naročnikov. — Dasiravao ste družniki tiskarne, vendar Vas Don Quixotte ne zna računati, še manj pa kalkulirati. — Če nij g. F. produkt fantazije Vašega Don Quixotta, je dokaz, da Vas je kedo zopet prav hleto za nosa imel, kajti naš urednik nij nobenemu nikoli rekel, da mu nese „Soča“ letnega dobička 1000 gold. Takim ljudem, kakor so Vas, vsakteri rad kacega melveda naveže. Zakaj ne poprašujete „fradere“ na trgu, kaj urednik „Soče“ vsak dan je; stavimo da vam bodo nastele toliko rae in kapunov, da se vam bodo slino cedile. Če nam poveste, kedo je tisti F. naše moke, boste videli, da se bo občinstvo se enkrat prav krotalo na vaše stroške. — Taki so tedaj Vaši dokazi? Bogme, boro babji so. Zatorej pa ostanete skalpirani še od poprej s pečatom nievrednosti, po Vašem odgovoru pa še s pečatom s neumnosti. Na zadnje uprašanje smo vam uže odgovorili, če ne veste, kedo in kaj je pridigal učencem v seminjski kapeli, pojdite do dijakov in profesorjev; več teh gospodov je tožilo, da se dijaki v pridigah sčuvajo na profesorje. Sicer pa vam profsorska afera ne služi v čast; Vaš kes zaradi brezaktnosti v tej zadevi je popolnoma opravičen.

Cenik izdelkov ajdovskega mlina

za 100 ž. dunajskih proti ročnemu plačilu v avstrijski veljavi brez odbitka (škonto) in brez odgovornosti.
Moka št. I fl. 12.50. št. II fl. 11.80; III fl. 10.80
IV fl. 9.30. — V fl. 8.50; VI fl. 6. — Gries fl. 15. —
Te cene se razumejo se žakljem vred.

V založbi tiskarne družbe sv. Mohora v

Celoveu je prišel na svitlo:

Anton Janežič-ev

slovensko - nemški slovar.

Drugi popravljeni in pomnoženi natis.

Mehko vezan 2 gold. 20 kr. Trdo vezan s platnenim lrtom 2 glid. 50 kr.

Dobiva se v tiskarnici družbe sv. Mohora v Celoveu in lahko se tudi naročeva pri vseh slov. knjigarjih.

Pridejan je slovarju: Spisek delavcev na slovenskem slovstvenem polji od l. 1850—1874.

Gg. učiteljem priporočamo:

Mali računar za 1. razred ljudskih šol.

Navod, kako naj učitelj začetnike po pripovednih računih uči. — Cena 50 kr. 1.3

Deček, trdnega zdravja in lepega vedenja, se vzame v štacuno blizo Gorice. Zahteva se, da zna brati in pisati in da je v računstvu dobro podkovan. Več se zve pri uredništvu „Soče“.

Ker so se v kratkem času veči dobitki pri srečkanji loz pripetili v moji kupčiji, priporočam in ponujam p. t. občinstvu spet

Brunšvejske 20 tolar. loze

po sledečem kupu:

Glavni dobitek je 40000 tolarjev ali 60000 for. a. v.

En cel original loz stoji for. 140 a. v.

deli loza:

1/2	for.	75	—
1/4		40	—
1/10		16	—
1/20		8	—

Glavni dobitek je: 40.000, 6000, 4000 tolarjev i. t. d. 50 veliki dobitki morajo izžrebani biti, zaradi tega vsak sé serijo srečkanji loz in del loza more dobiti.

Srečkanje bode uže 30 septembra 1874.

Naročila in pisma z novci se koj rešijo. Listi po srečkanju se razpošiljajo prosto in franco

J. Brod

Bank u. Wechselgeschäft Prag
Wenzelplatz N. 3 neben „Spinka“

V najem za en mesec

se iščejo 3 sobe z vso opravo in kuhinjo, ali v št. Petri, Sočkanl, Pevni, št. Andreži ali tudi bliže mesta Gorice. Penudbe pod U. D. post restante v Gorici.

SPRETNI AGENTJE

in inšpektorji

se iščejo za eno dobro poslujočo

ZAVAROVALNO BANKO

Ponudbe pod nadpisom

„Reel“ v Trstu. poste restante.

Spretne agente

za prodajo

LOZOV

in družih

državnih papirjev

proti plačilu v mesečnih obrokih precej

sprejme

FERDINAND F. LEITNER.

K. K. HOFWECHSLER

WIEN

stadt, boerseplatz 3.